

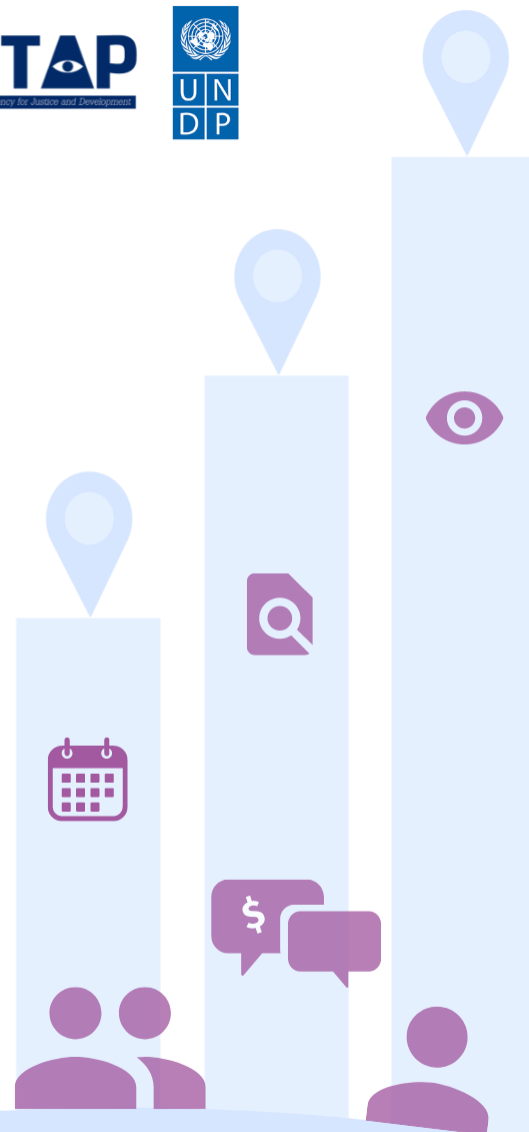

Toạ đàm chuyên đề | Thematic Discussion

MỘT SỐ THỰC HÀNH TỐT TRONG CÔNG KHAI NGÂN SÁCH ĐỊA PHƯƠNG VÀ HÀM Ý CHÍNH SÁCH

Good Practices in Local Budget Transparency
and Policy Implications

Hà Nội, 29/8/2023

| NỘI DUNG TRÌNH BÀY

PHẦN I. GIỚI THIỆU VỀ NGHIÊN CỨU

PHẦN II. KẾT QUẢ CHÍNH CỦA NGHIÊN CỨU

- KẾT QUẢ RÀ SOÁT CÁC CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH, TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH VÀ SỰ THAM GIA
- TƯƠNG QUAN GIỮA CÁC CHỈ SỐ PAPI, PCI VÀ POBI GIAI ĐOẠN 2018 – 2021
- MỘT SỐ KẾT QUẢ CỦA NGHIÊN CỨU TẠI THỰC ĐỊA

PHẦN III. MỘT SỐ KẾT LUẬN, KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH VÀ GỢI Ý CHO CÁC BƯỚC TIẾP THEO

Ireland

PHẦN I. GIỚI THIỆU VỀ NGHIÊN CỨU

MỤC TIÊU CỦA NGHIÊN CỨU

| Mục tiêu tổng thể

- ❖ Tăng cường sự tham gia của người dân và tính minh bạch trong lập kế hoạch và chi tiêu ngân sách nhà nước ở Việt Nam nhằm quản trị một cách toàn diện và lấy người dân làm trung tâm.

| Mục tiêu cụ thể

- ❖ Rà soát, so sánh các thực tiễn tốt trong việc thực hiện công khai ngân sách ở cấp tỉnh (bao gồm cả quan sát ở cấp dưới tỉnh của các tỉnh khác nhau có mức độ minh bạch và công khai khác nhau dựa trên các chỉ số đo lường được) và sự tham gia của người dân trong việc lập kế hoạch và giám sát ngân sách nhà nước địa phương ở Việt Nam.
- ❖ Rà soát, đóng góp ý kiến cho việc sửa đổi Luật NSNN 2015.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

- 1) Rà soát và cập nhật toàn bộ các căn cứ pháp lý về công khai ngân sách, trách nhiệm giải trình của các cơ quan quản lý nhà nước đối với vấn đề ngân sách và sự tham gia của người dân vào chu trình ngân sách.
- 2) Tìm kiếm mối liên hệ giữa Chỉ số công khai ngân sách tỉnh (POBI) với các chỉ số đo lường khác như chỉ số về Hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh (PAPI) và Chỉ số về Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI).
- 3) Từ kết quả phân tích tương quan, nhóm nghiên cứu tiến hành đi thực địa tại một số tỉnh có điểm số POBI, PAPI và PCI cao về công khai thông tin ngân sách để tìm hiểu thực tiễn công khai ngân sách, các bài học kinh nghiệm cũng như các vấn đề còn tồn tại để đưa ra các khuyến nghị phù hợp.

Ireland

PHẦN II. KẾT QUẢ CHÍNH CỦA NGHIÊN CỨU

Ireland

II.1. KẾT QUẢ RÀ SOÁT CÁC CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH, TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH VÀ SỰ THAM GIA

CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC

STT	Văn bản	Năm ban hành	Điều/Khoản	Nội dung chính
1	Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam	2013	Khoản 1 và 2, Điều 55	Quy định về việc công khai ngân sách, dự trữ quốc gia, quỹ tài chính nhà nước và các nguồn tài chính công khác.
2	Luật Ngân sách nhà nước	2015	Khoản 1, Điều 15	Quy định về các nội dung, trách nhiệm, hình thức và thời điểm công khai thông tin.
3	Luật Tiếp cận thông tin	2016	Điều 9, Điều 17 và Điều 18	Trách nhiệm cung cấp thông tin, quyền tiếp cận thông tin, các thông tin được tiếp cận và các hình thức công khai thông tin.
4	Luật Đầu tư công	2019	Điều 14	Công khai, minh bạch trong đầu tư công.
5	Luật Kiểm toán Nhà nước	2015	Điều 50, Điều 51	Công khai báo cáo kiểm toán, báo cáo tổng hợp kết quả kiểm toán và báo cáo kết quả thực hiện kết luận của kiểm toán.
6	Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở	2022	Điều 11, Điều 5, Điều 46, 47 và 48	Các nội dung liên quan đến ngân sách mà chính quyền cấp xã phải công khai.
7	Nghị định 163/2016/NĐ-CP	2016	Điều 46 đến Điều 51	Hướng dẫn thi hành một số điều của Luật NSNN, trong đó có công khai ngân sách nhà nước, kết quả thực hiện các kiến nghị của Kiểm toán nhà nước.
8	Nghị định 25/2017/NĐ-CP	2017	Điều 14	Công khai báo cáo Tài chính nhà nước.
9	Thông tư 343/2016/TT-BTC	2016	Điều 7 đến Điều 10	Hướng dẫn thực hiện công khai ngân sách nhà nước đối với các cấp ngân sách.
10	Thông tư 61/2017/TT-BTC	2017	Chương 2 và Chương 3	Hướng dẫn thực hiện công khai ngân sách đối với các đơn vị dự toán ngân sách (các bộ, cơ quan trung ương), tổ chức được ngân sách nhà nước hỗ trợ.
11	Thông tư 90/2018/TT-BTC	2018	Khoản 3, Điều 1	Sửa đổi một số điều của Thông tư 61/2017/TT-BTC.

Nguồn: Nhóm nghiên cứu tổng hợp từ trang: thuvienphapluat.vn

CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH

STT	Văn bản	Năm ban hành	Điều/Khoản	Nội dung chính
1	Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam	2013	Khoản 1, Điều 77	Quyền được yêu cầu giải trình của Hội đồng dân tộc và các Ủy ban của Quốc hội.
2	Luật Phòng, chống tham nhũng	2018	Điều 3, Điều 15	Quy định về trách nhiệm giải trình của các cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân khi thực hiện nhiệm vụ, công vụ khi có yêu cầu của cá nhân, đơn vị, tổ chức và các cơ quan báo chí.
3	Nghị định 59	2019	Điều 3	Hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Phòng, chống tham nhũng năm 2018, quy định rõ về các nội dung giải trình.

Nguồn: Nhóm nghiên cứu tổng hợp từ trang: thuvienphapluat.vn

CĂN CỨ PHÁP LÝ VỀ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN

STT	Văn bản	Năm ban hành	Điều/Khoản	Nội dung
1	Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam	2013	Điều 28	Quy định về quyền tham gia quản lý nhà nước, thảo luận và kiến nghị với các cơ quan nhà nước của công dân.
2	Luật Ngân sách nhà nước	2015	Điều 16, Điều 34	Quy định về quyền giám sát, quyền được cung cấp thông tin về tài chính, ngân sách của cơ quan, tổ chức, cá nhân.
3	Luật Mặt trận Tổ quốc	2015	Điều 8, Điều 21, Điều 24	Cụ thể hóa quy định của Hiến pháp về vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội tham gia công việc quản lý nhà nước, thực hiện giám sát và phản biện xã hội.
4	Luật Công đoàn	2012	Điều 1, Điều 11, Điều 14, Điều 21	
5	Luật Thanh niên	2020	Điều 28, Điều 29 và Điều 30	
6	Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở	2022	Điều 11, Điều 12, Điều 13, Điều 46 và Điều 47	Quy định về các nội dung công khai, hình thức công khai thông tin ở cơ sở (cấp xã).
7	Nghị định 163/2016/NĐ-CP	2016	Điều 52	Quy định về việc giám sát ngân sách nhà nước của cộng đồng thông qua Mặt trận Tổ quốc các cấp, Ban thanh tra nhân dân, Ban giám sát đầu tư cộng đồng.

Nguồn: Nhóm nghiên cứu tổng hợp từ trang: thuvienphapluat.vn

KHOẢNG TRỐNG TRONG KHUNG PHÁP LÝ VỀ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH VÀ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN

❖ Liên quan đến việc công khai ngân sách:

- Quy định về thời điểm công khai các tài liệu ngân sách như dự thảo dự toán, báo cáo tình hình thực hiện ngân sách năm chưa rõ ràng, khó xác định.
- Chưa có quy định về hình thức công khai trực tuyến đối với tài liệu ngân sách xã và các quỹ ngoài ngân sách.
- Quy định về việc công khai ngân sách xã tại trụ sở UBND xã trong thời gian tối thiểu 30 ngày gây khó khăn cho người dân trong việc tiếp cận thông tin.
- Cấp tỉnh hiện nay đang phải thực hiện lập các tài liệu ngân sách theo nhiều biểu mẫu được quy định tại các thông tư, nghị định và quy định khác nhau, gây tốn kém về mặt thời gian cũng như nhân lực.
- Chưa có chế tài xử lý về việc công khai chậm/không công khai tài liệu ngân sách các cấp.

❖ Liên quan đến sự tham gia của người dân:

- ở cấp độ Luật và văn bản dưới Luật, chưa có quy định cụ thể về việc tham gia trực tiếp của người dân vào các hoạt động quản lý nhà nước về ngân sách mà chủ yếu vẫn là tham gia gián tiếp thông qua cơ chế đại diện.
- Riêng đối với lĩnh vực ngân sách, người dân được phép tham gia vào chu trình ngân sách theo cơ chế đại diện được quy định tại Điều 16, Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 nhưng vẫn chưa có hướng dẫn cụ thể và chi tiết. Quy định này mang tính hình thức nhiều hơn là áp dụng trên thực tế.

Ireland

II.2. TƯƠNG QUAN GIỮA CÁC CHỈ SỐ PAPI, PCI VÀ POBI TRONG GIAI ĐOẠN 2018-2021

TƯƠNG QUAN GIỮA CÁC CHỈ SỐ POBI, PAPI VÀ PCI TRONG GIAI ĐOẠN 2018 - 2021

Một số lưu ý

- ❖ Trong phần này, nhóm nghiên cứu sẽ cố gắng tìm kiếm xem có mối tương quan nào giữa chỉ số Công khai minh bạch ngân sách tỉnh (POBI) và các chỉ số gồm Chỉ số Hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh (PAPI) (tập trung vào các chỉ tiêu đánh giá thuộc Chỉ số nội dung 2 ‘Công khai, minh bạch trong việc ra quyết định ở địa phương’, nhất là nội dung thành phần ‘Công khai thu chi ngân sách cấp xã’ – gọi tắt là “PAPI minh bạch ngân sách”) và Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) (cụ thể là chỉ số thành phần 3 “Tính minh bạch” – gọi tắt là “PCI minh bạch”).
- ❖ Mỗi thước đo (chỉ số) sử dụng một phương pháp khác nhau, do đó việc so sánh chỉ mang tính tương đối.

TƯƠNG QUAN GIỮA ĐIỂM THÀNH PHẦN VỀ CÔNG KHAI THU, CHI NGÂN SÁCH CẤP XÃ CỦA PAPI VÀ POBI (1/4)

Hồi qui OLS giữa thay đổi điểm của PAPI minh bạch NS và POBI qua các năm

Tên biến	Thay đổi của papi minh bạch ngân sách qua các năm
Thay đổi của pobi qua các năm	0.0010*
Hằng số	-0.0032
Obs	184
R2	0.0209
R2-adj	0.0155
df(r)	182
SSR	4.1272

Ghi chú: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Nguồn: Tính toán của tác giả từ kết quả chỉ số thành phần PAPI minh bạch ngân sách và POBI giai đoạn 2018-2021

TƯƠNG QUAN GIỮA ĐIỂM THÀNH PHẦN VỀ CÔNG KHAI THU, CHI NGÂN SÁCH CẤP XÃ CỦA PAPI VÀ POBI (2/4)

Số lượng các tỉnh phân nhóm theo tương quan giữa PAPI (các chỉ tiêu về công khai thông tin thu, chi ngân sách cấp xã) và POBI

Phân nhóm	2018	2019	2020	2021
Nhóm 1: Trên mức trung bình của PAPI (công khai thông tin thu, chi ngân sách cấp xã) và dưới mức trung bình của POBI	16	12	12	11
Nhóm 2: Trên mức trung bình của PAPI (công khai thông tin thu, chi ngân sách cấp xã) và trên mức trung bình của POBI	16	19	19	16
Nhóm 3: Dưới mức trung bình của PAPI (công khai thông tin thu, chi ngân sách cấp xã) và trên mức trung bình của POBI	19	18	16	21
Nhóm 4: Dưới mức trung bình của PAPI (công khai thông tin thu, chi ngân sách cấp xã) và dưới mức trung bình của POBI	10	14	16	12
Tổng số*	61	63	63	60

Ghi chú: * Năm 2018, hai tỉnh Quảng Ninh và Đồng Tháp không được đưa vào Báo cáo PAPI, năm 2021, ba tỉnh Quảng Ninh, Bắc Giang và Bắc Ninh không đưa vào Báo cáo PAPI.

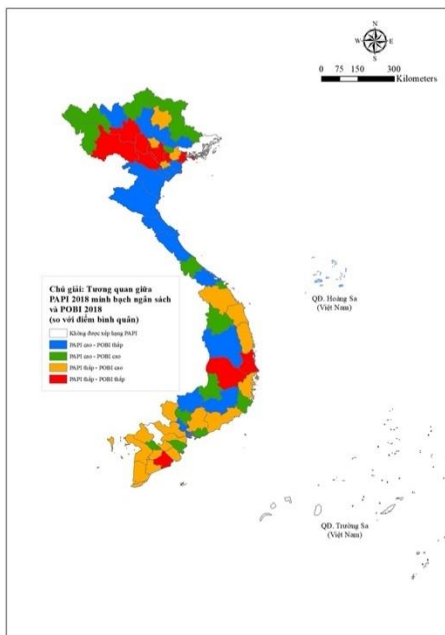
TƯƠNG QUAN GIỮA ĐIỂM THÀNH PHẦN VỀ CÔNG KHAI THU, CHI NGÂN SÁCH CẤP XÃ CỦA PAPI VÀ POBI (3/4)

- ❖ Nam Định, Thanh Hóa, Hà Tĩnh, là các tỉnh có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 1, nhóm có điểm số PAPI minh bạch ngân sách cao hơn mức trung bình nhưng điểm số POBI lại thấp hơn mức trung bình. Ngoài ra, còn có Lào Cai, Quảng Bình, Bình Phước, TP. Hồ Chí Minh và Đồng Tháp có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 1.
- ❖ Quảng Trị là tỉnh duy nhất có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 2, nhóm có điểm số PAPI minh bạch ngân sách và POBI đều cao hơn mức trung bình của từng chỉ số. Ngoài ra, còn có Hà Giang, Cao Bằng, Yên Bái, Lạng Sơn, Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu và Bến Tre là các tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 2.
- ❖ Trà Vinh và Vĩnh Long là hai tỉnh có bốn năm liên tiếp nằm trong nhóm 3, nhóm có điểm số PAPI minh bạch ngân sách thấp hơn mức trung bình nhưng điểm số POBI lại cao hơn mức trung bình. Ngoài ra, còn có Điện Biên, Lai Châu, Vĩnh Phúc, Hải Dương, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Khánh Hòa, Tây Ninh, Đồng Nai, An Giang và Cà Mau là các tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 3.
- ❖ Sóc Trăng là tỉnh duy nhất có bốn năm liên tiếp nằm trong nhóm 4, nhóm có điểm số PAPI minh bạch ngân sách và POBI thấp hơn mức trung bình của từng chỉ số. Ngoài ra các tỉnh gồm Phú Yên, Đắk Lắk, và Kiên Giang là những tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 4.

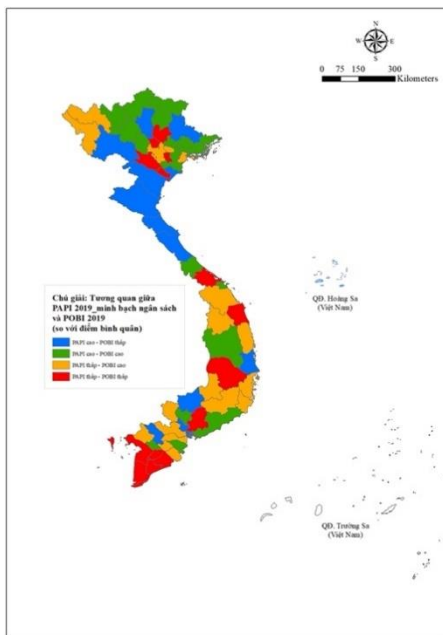

TƯƠNG QUAN GIỮA ĐIỂM THÀNH PHẦN VỀ CÔNG KHAI THU, CHI NGÂN SÁCH CẤP XÃ CỦA PAPI VÀ POBI (4/4)

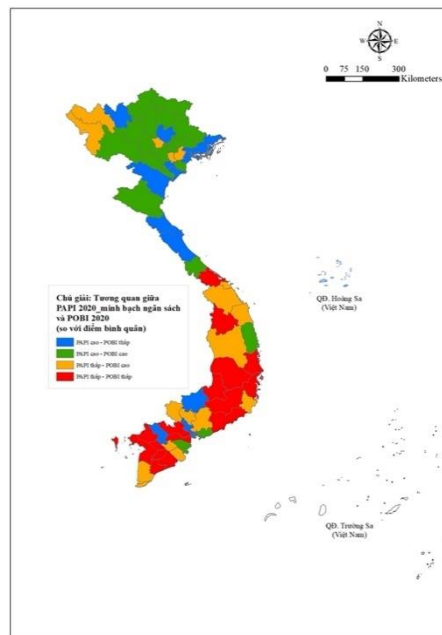
Bản đồ tương quan

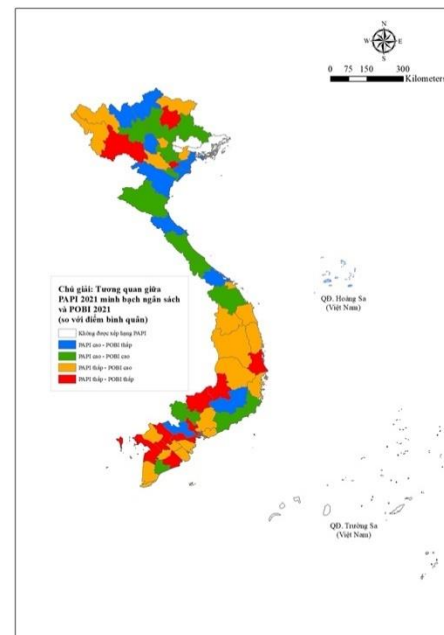
PAPI minh bạch ngân sách
–POBI 2018

PAPI minh bạch ngân sách
–POBI 2019

PAPI minh bạch ngân sách
–POBI 2020

PAPI minh bạch ngân sách
–POBI 2021

Ghi chú:

- Không được xếp hạng PAPI minh bạch ngân sách
- PAPI minh bạch ngân sách cao – POBI thấp
- PAPI minh bạch ngân sách cao – POBI cao
- PAPI minh bạch ngân sách thấp – POBI cao
- PAPI minh bạch ngân sách thấp – POBI thấp

TƯƠNG QUAN GIỮA CHỈ SỐ THÀNH PHẦN PCI MINH BẠCH VÀ POBI (1/4)

Hồi qui OLS giữa thay đổi điểm của PCI minh bạch và POBI qua các năm

Tên biến	Thay đổi của PCI minh bạch qua các năm
Thay đổi của pobi qua các năm	0.0050*
Hằng số	-0.1303*
Obs	189
R2	0.0230
R2-adj	0.0178
df(r)	187
SSR	94.2489

Ghi chú: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Nguồn: Tính toán của tác giả từ kết quả chỉ số thành phần PCI minh bạch và POBI giai đoạn 2018-2021

Lưu ý về tính minh bạch trong PCI: các năm 2018, 2019 và 2020 bộ câu hỏi về tính minh bạch của chỉ số PCI có câu hỏi liên quan đến “Các tài liệu về ngân sách đủ chi tiết để doanh nghiệp sử dụng cho hoạt động kinh doanh”. Năm 2021, không còn câu hỏi liên quan đến ngân sách trong chỉ số thành phần về tính minh bạch của PCI.

TƯƠNG QUAN GIỮA CHỈ SỐ THÀNH PHẦN PCI MINH BẠCH VÀ POBI (2/4)

Số lượng các tỉnh phân nhóm theo tương quan giữa PCI minh bạch và POBI

Phân nhóm	2018	2019	2020	2021
Nhóm 1: Trên mức trung bình của PCI minh bạch và dưới mức trung bình của POBI	14	11	12	13
Nhóm 2: Trên mức trung bình của PCI minh bạch và POBI	19	18	19	21
Nhóm 3: Trên mức trung bình của PCI minh bạch và dưới mức trung bình của POBI	17	19	16	19
Nhóm 4: Dưới mức trung bình của PCI minh bạch và POBI	13	15	16	10
Tổng số	63	63	63	63

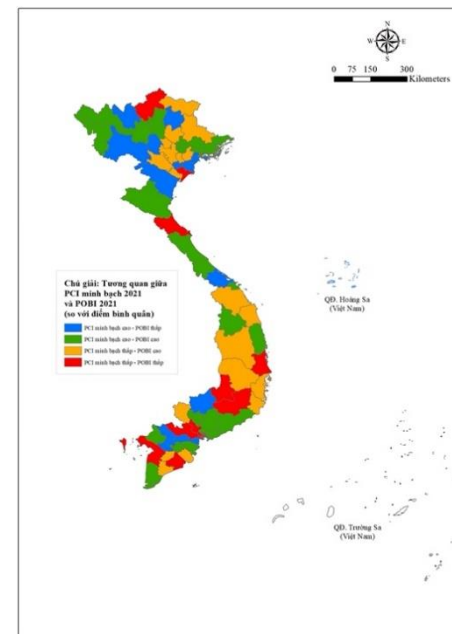
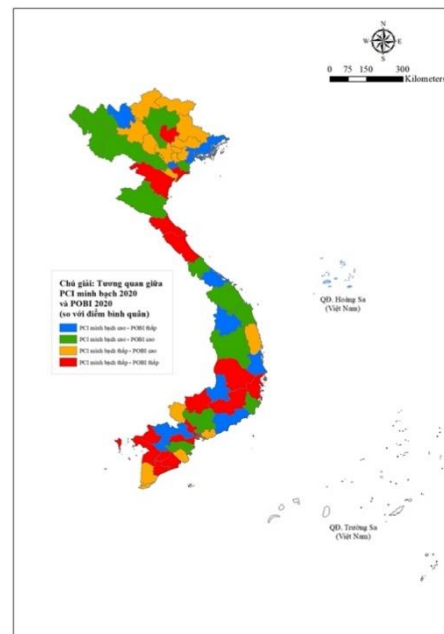
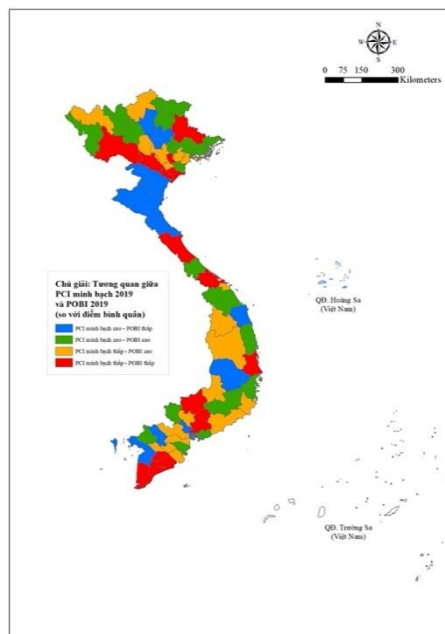
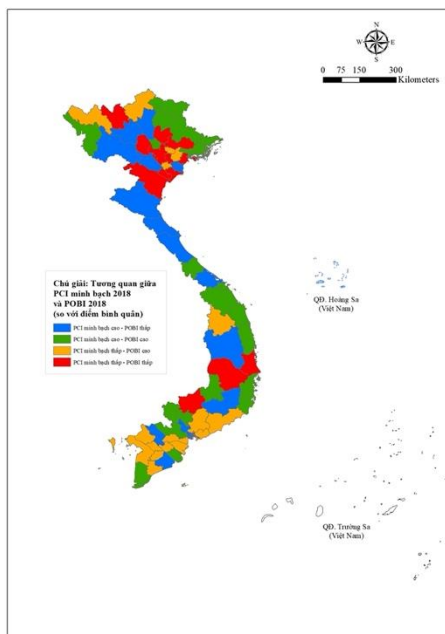
Nguồn: Tính toán của tác giả từ kết quả chỉ số thành phần PCI minh bạch và POBI giai đoạn 2018-2021

TƯƠNG QUAN GIỮA CHỈ SỐ THÀNH PHẦN PCI MINH BẠCH VÀ POBI (3/4)

- ❖ Đồng Tháp là tỉnh duy nhất có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 1, tức có điểm số PCI minh bạch cao hơn mức trung bình nhưng điểm số POBI lại dưới mức trung bình. Ngoài ra còn có Thừa Thiên-Huế là tỉnh có ít nhất ba trong số bốn năm nằm trong nhóm 1.
- ❖ **Điện Biên** và Quảng Trị là hai tỉnh có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 2, tức có điểm số PCI minh bạch và POBI đều cao hơn mức trung bình của từng chỉ số. Ngoài ra còn có Bắc Kạn, Quảng Ninh, Đà Nẵng, Quảng Nam, Bình Định, Bình Dương và Bến Tre là các tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 2.
- ❖ Hải Dương là tỉnh duy nhất có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 3, tức có điểm số PCI minh bạch thấp hơn mức trung bình nhưng điểm số POBI lại cao hơn mức trung bình. Ngoài ra, còn có Hà Nội, Hà Giang và Trà Vinh là các tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 3.
- ❖ Nam Định, là tỉnh duy nhất có bốn năm liên tiếp nằm ở nhóm 4, tức có điểm số PCI minh bạch và POBI đều thấp hơn mức trung bình của từng chỉ số. Ngoài ra, còn có Phú Yên, Bình Phước, Sóc Trăng là các tỉnh có ba trên bốn năm nằm trong nhóm 4.

TƯƠNG QUAN GIỮA CHỈ SỐ THÀNH PHẦN PCI MINH BẠCH VÀ POBI (4/4)

Bản đồ tương quan

PCI minh bạch – POBI 2018   PCI minh bạch – POBI 2019   PCI minh bạch – POBI 2020   PCI minh bạch – POBI 2021

Ghi chú:

	PCI minh bạch cao – POBI thấp
	PCI minh bạch cao – POBI cao
	PCI minh bạch thấp – POBI cao
	PCI minh bạch thấp – POBI thấp

Nguồn: Tác giả tự vẽ dựa trên kết quả chỉ số thành phần PCI minh bạch và POBI giai đoạn 2018-2021 bằng phần mềm ArcGIS

Ireland

II.3. MỘT SỐ KẾT QUẢ CỦA NGHIÊN CỨU TẠI THỰC ĐỊA

**THỰC HÀNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH VÀ THỰC TIỄN SỰ
THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN VÀO CHU TRÌNH NGÂN SÁCH
TẠI TỈNH ĐIỆN BIÊN VÀ BÀ RỊA - VŨNG TÀU**

KHÁI QUÁT VỀ ĐIỆN BIÊN VÀ BÀ RỊA - VŨNG TÀU

Tỉnh Điện Biên

- Vị trí địa lý: nằm ở khu vực Tây Bắc bộ, có biên giới với Lào và Trung Quốc.
- Diện tích: 9.539,9 km²
- Dân số: 625,1 nghìn người (năm 2021), mật độ dân số 66 người/km²
- Thành phần dân tộc: chủ yếu là người Thái (>30%), người Mông (>30%) và các dân tộc khác.
- Phân cấp hành chính: 10 đơn vị hành chính cấp huyện (trong đó có một thành phố trực thuộc tỉnh và một thị xã), 129 đơn vị hành chính cấp xã.
- Quy mô ngân sách tỉnh: 14,27 nghìn tỷ đồng (dự toán 2023).
- Phần lớn ngân sách của Điện Biên được ngân sách trung ương hỗ trợ (83,8% theo dự toán năm 2023).

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

- Vị trí địa lý: nằm ở khu vực Đông Nam bộ, với hơn 305 km đường bờ biển.
- Diện tích: 1.982 km²
- Dân số: 1,17 triệu người (năm 2021), mật độ dân số 593 người/km²
- Thành phần dân tộc: chủ yếu là người Kinh.
- Phân cấp hành chính: tám đơn vị hành chính cấp huyện (trong đó có hai thành phố trực thuộc tỉnh, một thị xã và một huyện đảo), 82 đơn vị hành chính cấp xã.
- Quy mô ngân sách tỉnh: 27,14 nghìn tỷ đồng (dự toán 2023).
- Là một trong 17 tỉnh trên cả nước tự chủ được ngân sách và có khả năng điều tiết về Trung ương.

THỰC HÀNH CÔNG KHAI KHAI NGÂN SÁCH TỈNH (1/2)

Tỉnh Điện Biên

- Hàng năm, UBND tỉnh ban hành quy định về quản lý, điều hành ngân sách địa phương như Quyết định số 186/QĐ-UBND ngày 26/01/2022 hay Quyết định số 106/QĐ-UBND ngày 19/01/2023.
- Các **quyết định nêu rõ yêu cầu các cấp, các ngành chỉ đạo và thực hiện đầy đủ chế độ công khai tài chính đối với các cấp ngân sách**, các đơn vị dự toán, các tổ chức được ngân sách nhà nước hỗ trợ, các dự án đầu tư xây dựng cơ bản có sử dụng vốn ngân sách nhà nước.
- Đồng thời, nêu rõ việc công khai tài chính, ngân sách phải được thực hiện theo hướng dẫn của các Thông tư như Thông tư 343/2016/TT-BTC, Thông tư 61/2017/TT-BTC, Thông tư 90/2018/TT-BTC, Thông tư 19/2015/TT-BTC, Nghị định 151/2017/NĐ-CP, Thông tư 144/2017/TT-BTC và Thông tư số 54/2006/TT-BTC.
- Quyết định của UBND tỉnh cũng yêu cầu cấp tỉnh công khai ngân sách trên Cổng thông tin điện tử của UBND tỉnh; UBND các huyện thiết lập chuyên mục công khai ngân sách trên Trang/Cổng thông tin điện tử để công khai số liệu, báo cáo thuyết minh ngân sách theo quy định.

THỰC HÀNH CÔNG KHAI KHAI NGÂN SÁCH TỈNH (2/2)

Tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu

- Tỉnh uỷ, UBND tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu đã có chủ trương, chỉ đạo cụ thể nhằm thúc đẩy công khai, minh bạch ngân sách trên địa bàn tỉnh. Cụ thể, Nghị quyết số 09-NQ/ĐH ngày 25 tháng 9 năm 2020 của Đại hội biểu Đảng bộ tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu là thứ VII, nhiệm kỳ 2020-2025 quyết nghị chỉ tiêu xây dựng chính quyền, cải cách hành chính *“Phấn đấu các chỉ số PAPI, PCI, **POBI**, PAR Index, ICT Index trong **nhóm 10 tỉnh, thành cao nhất cả nước**”*.
- UBND tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu đã ban hành Chỉ thị số 05/CT-UBND ngày 26 tháng 3 năm 2021 về việc cải thiện chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) giai đoạn 2020-2025, trong đó yêu cầu: *“Các sở, ngành tăng cường công khai các tài liệu về ngân sách đủ chi tiết để doanh nghiệp sử dụng cho hoạt động kinh doanh, **các tài liệu về ngân sách được công bố ngay sau khi cơ quan, cá nhân có thẩm quyền phê duyệt**; Sở Kế hoạch và Đầu tư, Sở Tài chính; UBND các huyện, thị xã, thành phố thường xuyên cập nhật và công bố các thông tin về hoạt động thu, chi, sử dụng ngân sách, kế hoạch phát triển kinh tế xã hội của tỉnh, của địa phương.”*

KẾT QUẢ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TỈNH

Tỉnh Điện Biên

Kết quả khảo sát POBI của Điện Biên 2018 - 2021

Kỳ khảo sát	Điểm POBI trước khi hiệu chỉnh	Điểm POBI sau khi hiệu chỉnh theo năm cơ sở 2018	Xếp hạng trước khi hiệu chỉnh	Xếp hạng sau khi hiệu chỉnh theo năm cơ sở 2018
2018	68.95	64.02	14	17
2019	72.86	76.54	26	26
2020	88.86	94.44	6	8
2021	84.93	95.04	9	7

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Kết quả khảo sát POBI của BRVT 2018 - 2021

Kỳ khảo sát	Điểm POBI trước khi hiệu chỉnh	Điểm POBI sau khi hiệu chỉnh theo năm cơ sở 2018	Xếp hạng trước khi hiệu chỉnh	Xếp hạng sau khi hiệu chỉnh theo năm cơ sở 2018
2018	85.91	82.98	2	2
2019	90.39	92.59	2	5
2020	90.45	95.83	3	6
2021	98.59	100	1	1

Nguồn: Tổng hợp từ kết quả khảo sát POBI 2018-2021

THỰC HÀNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH HUYỆN

Tỉnh Điện Biên

- ❖ Địa bàn khảo sát: UBND thành phố Điện Biên Phủ và UBND huyện Điện Biên Đông:
  - Tại thành phố Điện Biên Phủ, các chỉ đạo, hoạt động tập trung nhiều vào chỉ số DDCI (chỉ số đánh giá năng lực cạnh tranh cấp Sở, ngành và Địa phương).
  - Tại huyện Điện Biên Đông, năm 2022, UBND huyện Điện Biên Đông ban hành các văn bản chỉ đạo gửi các cơ quan, đơn vị dự toán huyện, UBND các xã, thị trấn về việc đẩy mạnh thực hiện công khai ngân sách nhà nước trên địa bàn huyện. (Ví dụ như văn bản chỉ đạo số 1082/UBND-TCKH).

Tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu

- ❖ Địa bàn khảo sát: UBND thành phố Bà Rịa và huyện Long Điền:
  - Tại thành phố Bà Rịa, lãnh đạo Ủy ban cho biết thành phố có các văn bản chỉ đạo nếu không thực hiện nhiệm vụ thì chuyển cho phòng nội vụ theo dõi và báo cáo. Văn phòng Ủy ban sẽ theo dõi tiến độ công việc và đánh giá theo các mức hoàn thành, chậm, chưa hoàn thành.
  - Tại huyện Long Điền, lãnh đạo Ủy ban nêu rõ quan điểm ngân sách nhà nước là phải công khai và công khai càng nhiều càng tốt. Ngoài ra, việc công khai ngân sách cũng là tiêu chí đánh giá, xếp hạng các địa phương theo bộ tiêu chí của UBND tỉnh.

KẾT QUẢ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH HUYỆN (1/2)

Tỉnh Điện Biên

❖ Địa bàn khảo sát: UBND thành phố Điện Biên Phủ và UBND huyện Điện Biên Đông:

- Thành phố Điện Biên Phủ và huyện Điện Biên Đông đều có thư mục công khai ngân sách trên trang thông tin điện tử.
- Tại thời điểm khảo sát, trang thông tin điện tử của thành phố Điện Biên Phủ và huyện Điện Biên Đông công khai chưa đầy đủ các tài liệu ngân sách theo quy định.

Tài liệu	2018		2019		2020		2021		2022	
	TP Điện Biên Phủ	Huyện Điện Biên Đông	TP Điện Biên Phủ	Huyện Điện Biên Đông	TP Điện Biên Phủ	Huyện Điện Biên Đông	TP Điện Biên Phủ	Huyện Điện Biên Đông	TP Điện Biên Phủ	Huyện Điện Biên Đông
Báo cáo dự thảo dự toán ngân sách trình HĐND huyện, thành phố	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo dự toán ngân sách đã được HĐND huyện, thành phố quyết định	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách huyện Quý 1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện Quý 2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện Quý 3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện cả năm	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo quyết toán ngân sách đã được HĐND huyện, thành phố phê chuẩn	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

● Không công khai

● Có công khai nhưng muộn hơn quy định

● Công khai kịp thời

KẾT QUẢ CÔNG KHAI NGÂN SÁCH HUYỆN (2/2)

Tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu

- ❖ Địa bàn khảo sát: UBND thành phố Bà Rịa và huyện Long Điền:
  - Thành phố Bà Rịa và huyện Long Điền đều có thư mục công khai ngân sách trên trang thông tin điện tử.
  - Tại thời điểm khảo sát, trang thông tin điện tử của thành phố Bà Rịa và UBND huyện Long Điền đã công khai tương đối đầy đủ các tài liệu ngân sách của năm 2022 và năm 2023 theo như quy định.

Tài liệu	2018		2019		2020		2021		2022	
	TP Bà Rịa	Huyện Long Điền	TP Bà Rịa	Huyện Long Điền	TP Bà Rịa	Huyện Long Điền	TP Bà Rịa	Huyện Long Điền	TP Bà Rịa	Huyện Long Điền
Báo cáo dự thảo dự toán ngân sách trình HĐND huyện, thành phố	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo dự toán ngân sách đã được HĐND huyện, thành phố quyết định	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện ngân sách huyện Quý 1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện Quý 2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện Quý 3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo tình hình thực hiện dự toán ngân sách huyện cả năm	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Báo cáo quyết toán ngân sách đã được HĐND huyện, thành phố phê chuẩn	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

● Không công khai   ● Có công khai nhưng muộn hơn quy định   ● Công khai kịp thời

CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI XÃ/PHƯỜNG/THỊ TRẤN

Tỉnh Điện Biên

- ❖ Địa bàn khảo sát:
  - Thành phố Điện Biên Phủ: phường Him Lam.
  - Huyện Điện Biên Đông: thị trấn Điện Biên Đông và xã Na Son.
- ❖ Việc thực hành công khai ngân sách nhà nước tại trụ sở UBND các xã/phường/thị trấn còn chưa nghiêm túc.
- ❖ Lãnh đạo cũng như cán bộ tài chính, kế toán tại thị trấn Điện Biên Đông không nắm rõ được tình hình thu, chi ngân sách trên địa bàn thị trấn.
- ❖ Các tài liệu được công khai còn rất mới, thậm chí có tài liệu còn mới được ký, đóng dấu và công khai vào ngày mà nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát thực địa tại địa phương.

Tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu

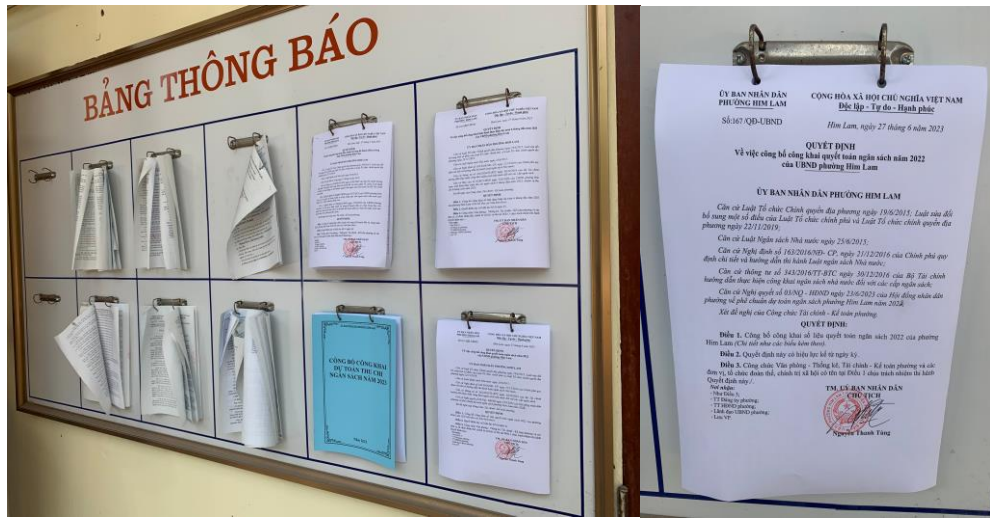
- ❖ Địa bàn khảo sát:
  - Thành phố Bà Rịa: phường Phước Nguyên.
  - Huyện Long Điền: thị trấn Long Hải và phường Phước Hưng.
- ❖ Các địa phương khảo sát thực hiện công khai thông tin về ngân sách theo đúng hướng dẫn của Thông tư 343/2016/TT-BTC.
- ❖ Tại địa bàn thị trấn Long Hải, mô hình **“Ngày thứ bảy lắng nghe dân nói”** được triển khai từ năm 2022 nhằm trực tiếp gặp gỡ, đối thoại và giải đáp các thắc mắc của người dân. Mô hình này đã và đang được nhân rộng trên toàn tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu.

MÔ HÌNH “THỨ BẢY LẮNG NGHE DÂN NÓI” TẠI BÀ RỊA – VŨNG TÀU

- ❖ **Người khởi xướng:** anh Nguyễn Thành Vân – Chủ tịch UBND thị trấn Long Hải, huyện Long Điền, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu đề xuất vào tháng 9/2022.
- ❖ **Lý do tổ chức:**
  - Có nhiều vấn đề cử tri đặt ra với các vị đại biểu thuộc thẩm quyền giải quyết của chính quyền cơ sở, tuy nhiên lại chưa được xem xét xử lý, kịp thời giải quyết thấu đáo.
  - Người dân ngại tiếp xúc, gặp mặt cán bộ và có tâm lý e ngại, phiền hà khi đến trụ sở chính quyền.
  - Tạo không gian thoải mái, thân thiện, gần gũi để người dân có thể dễ dàng nêu ý kiến, kiến nghị với lãnh đạo, chính quyền địa phương.
- ❖ **Hình thức tổ chức:** lãnh đạo xã cùng với các cán bộ chuyên môn sẽ trực tiếp xuống trụ sở khu phố/địa điểm thuận tiện cho người dân để gặp gỡ và giải đáp thắc mắc của người dân vào ngày thứ Bảy.
- ❖ **Kết quả thực hiện:**
  - Đến tháng 5/2023 đã có 13 buổi được tổ chức tại 12/12 khu phố của thị trấn.
  - Hơn 766 người dân tham dự với 138 ý kiến được nêu ra (25 ý kiến liên quan đến ngân sách và đầu tư).
  - Đã xử lý 116 ý kiến (84%).
  - UBND tỉnh đã có chỉ đạo nhân rộng mô hình ra toàn tỉnh.

MỘT SỐ HÌNH ẢNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI TRỤ SỞ UBND XÃ/PHƯỜNG/THỊ TRẤN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐIỆN BIÊN

Công khai ngân sách tại phường Him Lam, thành phố Điện Biên Phủ

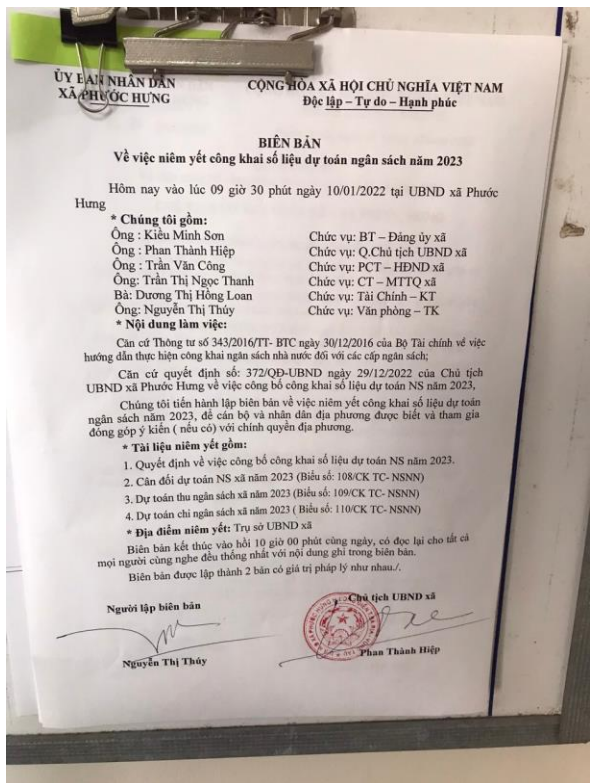
Công khai ngân sách tại xã Na Son, huyện Điện Biên Đông

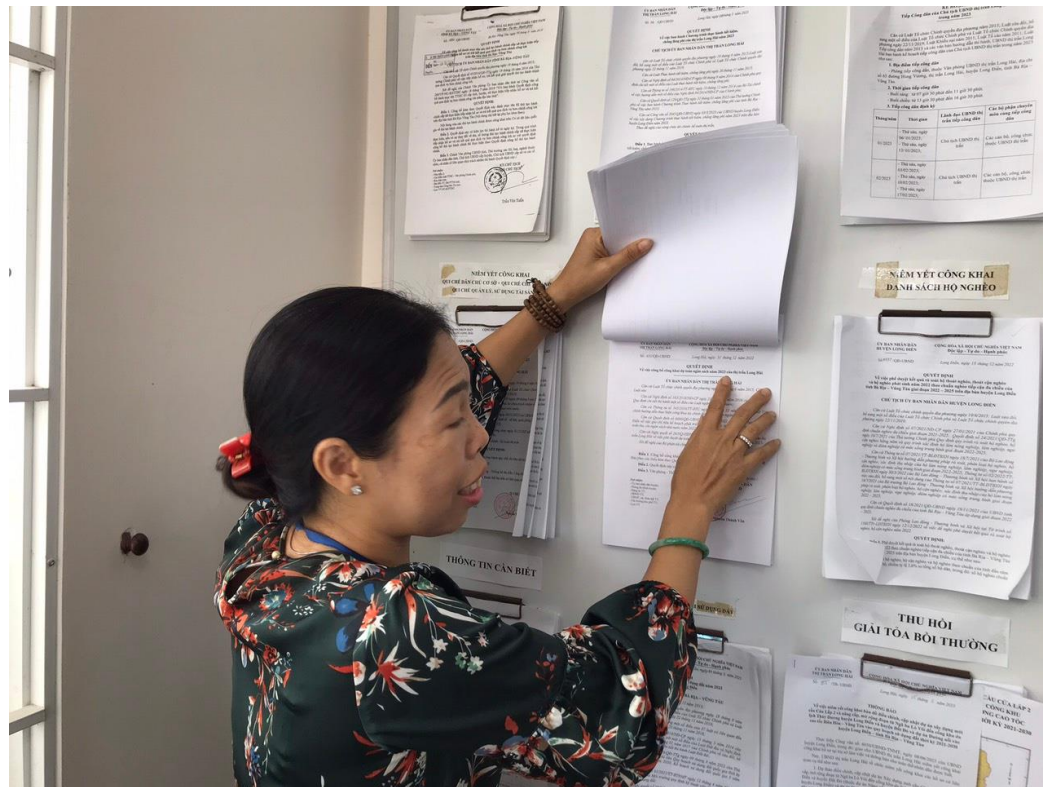
Công khai ngân sách tại thị trấn Điện Biên Đông, huyện Điện Biên Đông

MỘT SỐ HÌNH ẢNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI TRỤ SỞ UBND XÃ/PHƯỜNG/THỊ TRẤN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BÀ RỊA – VŨNG TÀU

Công khai thông tin về ngân sách tại bộ phận một cửa UBND phường Phước Hưng

Công khai thông tin về ngân sách tại bộ phận một cửa UBND thị trấn Long Hải

CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI THÔN/BẢN/TỔ DÂN PHỐ

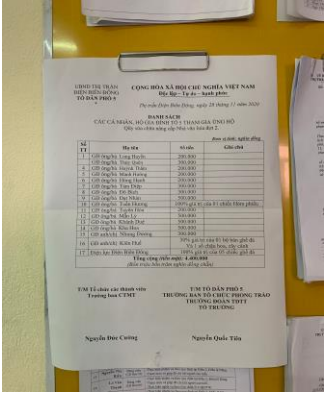
Tỉnh Điện Biên

- ❖ Địa bàn khảo sát: khu phố 5, thị trấn Điện Biên Đông và bản Na Cảnh, xã Na Son.
- ❖ Tại các thôn/bản được khảo sát, các tài liệu ngân sách cấp xã được công khai, niêm yết tại trụ sở của thôn/bản/tổ dân phố. Tuy nhiên, các tài liệu được công khai vẫn còn rất mới, dường như mới được gửi xuống và treo lên.
- ❖ Ngoài ra, các thông tin về các khoản thu chi, vận động từ cộng đồng dân cư nhằm sửa sang nhà văn hóa thôn/bản, được niêm yết công khai tại nhà văn hóa.
- ❖ Tuy nhiên, việc công khai thông tin về thu, chi các quỹ ngoài ngân sách khác còn nhiều hạn chế. Người dân chỉ biết mình phải nộp bao nhiêu, những quỹ nào, còn lại chi như thế nào thì không hề được biết.

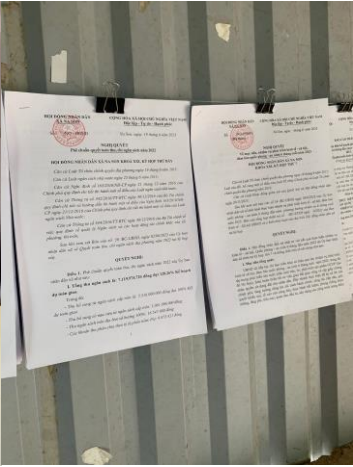
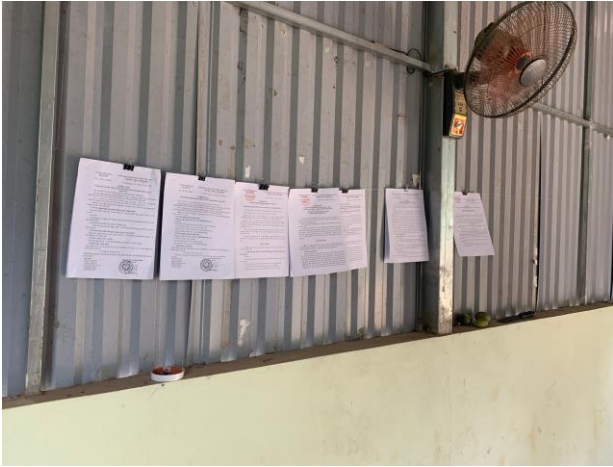
Tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu

- ❖ Địa bàn khảo sát: ấp Phước Lâm, xã Phước Hưng và khu phố Hải Sơn, thị trấn Long Hải.
- ❖ Không xác minh được bằng chứng về việc các tài liệu ngân sách xã được công khai cho người dân.
- ❖ Trụ sở các khu phố/khu dân cư không có các bảng tin hoặc nếu có thì không có bất kỳ thông tin nào được niêm yết công khai.
- ❖ Cán bộ ấp và tổ dân phố cho biết họ có nhận được văn bản về các chỉ tiêu phát triển kinh tế xã hội của xã, trong đó có các chỉ tiêu được phân bổ cho từng tổ dân phố và khu dân cư nhưng không rõ thông tin chi tiết về thu chi ngân sách xã như thế nào.
- ❖ Tương tự như ở tỉnh Điện Biên, việc công khai thông tin về thu, chi các quỹ ngoài ngân sách tại Bà Rịa – Vũng Tàu còn nhiều hạn chế.

MỘT SỐ HÌNH ẢNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI TRỤ SỞ KHU PHỐ/THÔN/BẢN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐIỆN BIÊN

Công khai thông tin tại trụ sở khu phố 5, thị trấn Điện Biên Đông

Công khai thông tin tại bản Na Cảnh, xã Na Son

MỘT SỐ HÌNH ẢNH CÔNG KHAI NGÂN SÁCH TẠI TRỤ SỞ KHU PHỐ/KHU DÂN CƯ TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BÀ RỊA – VŨNG TÀU

Bảng công khai thông tin tại ấp Phước Lâm, phường Phước Hưng, huyện Long Điền

SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN VÀO TIẾN TRÌNH NGÂN SÁCH

Tỉnh Điện Biên

- Đại biểu dân cử, tổ trưởng khu phố/khu dân cư mới nắm được các thông tin về thu/chi ngân sách xã/phường/thị trấn.
- Tại khu phố 5, thị trấn Điện Biên Đông, đa số người dân được phỏng vấn chưa từng nghe về các thuật ngữ chuyên môn như “dự toán” hay “quyết toán” ngân sách; một số không nắm rõ quyền lợi của mình khi nộp thuế; có người không dám hỏi hay thắc mắc mỗi khi đi họp hay tiếp xúc cử tri vì sợ bị mắng, bị ghét bỏ nên họ không đi họp nữa.
- Tại bản Na Cảnh, xã Na Son: người dân tham gia phỏng vấn cho biết họ được thông báo công khai về các vấn đề liên quan đến các khoản thu/chi ngân sách thông qua các cuộc họp và các buổi tiếp xúc cử tri.

Tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu

- Người dân được tham gia vào chu trình ngân sách thông qua cơ chế đại diện.
- Đại biểu dân cử, tổ trưởng khu phố/khu dân cư mới nắm được các thông tin về thu/chi ngân sách xã/phường/thị trấn.
- Tại ấp Phước Lâm, phường Phước Hưng, người dân được phỏng vấn không biết các thông tin về ngân sách được niêm yết tại bộ phận một cửa, trong trường hợp họ tới cơ quan để giao dịch thì cũng không để ý tới tại đó có những thông tin gì.
- Người dân có nghe tổ trưởng khu phố nói thu chi nhưng chỉ có thông tin về thu các khoản thu liên quan tới các quỹ tài chính ngoài ngân sách nhà nước.
- Tại khu phố Hải Sơn, thị trấn Long Hải: không tiếp cận trực tiếp được với người dân tại địa phương (trừ tổ trưởng khu phố và cán bộ chi hội phụ nữ).

Ireland

PHẦN III. NHẬN XÉT KẾT LUẬN VÀ MỘT SỐ GỢI Ý CHO CÁC BƯỚC TIẾP THEO

KẾT LUẬN (1/3)

Về cơ sở pháp lý

- ❖ Cơ sở pháp lý về vấn đề công khai ngân sách, trách nhiệm giải trình của cơ quan nhà nước và sự tham gia của người dân về cơ bản đã đầy đủ, nhưng còn tồn tại một số khoảng trống liên quan đến các vấn đề sau:
  - Quy định hiện tại khó xác định được thời điểm công khai một số tài liệu ngân sách như tài liệu dự toán, báo cáo tình hình thực hiện ngân sách năm.
  - Chưa có quy định về việc công khai trực tuyến tài liệu ngân sách xã và quỹ ngoài ngân sách.
  - Quy định về thời hạn tối thiểu công khai tài liệu ngân sách xã tại trụ sở UBND xã hạn chế khả năng tiếp cận của người dân.
  - Việc lập và công khai các tài liệu ngân sách đang được thực hiện theo nhiều biểu mẫu tại các quy định khác nhau, gây tốn kém về thời gian và nguồn lực.
  - Chưa có chế tài xử lý việc chậm/không công khai tài liệu ngân sách các cấp.
  - Chưa có quy định về việc tham gia trực tiếp của người dân, các quy định về tham gia gián tiếp theo cơ chế đại diện cũng chỉ mang tính hình thức.

KẾT LUẬN (2/3)

Về tương quan giữa chỉ số PAPI, PCI và POBI

- ❖ Chưa có bằng chứng về mối tương quan giữa sự thay đổi điểm qua các năm của các chỉ số PAPI, PCI với sự thay đổi điểm của chỉ số POBI trong giai đoạn 2018-2021.
- ❖ Có mối tương quan dương giữa sự thay đổi điểm của chỉ số thành phần liên quan đến công khai thu, chi ngân sách cấp xã của chỉ số PAPI và chỉ số thành phần minh bạch của chỉ số PCI với sự thay đổi điểm của chỉ số POBI trong giai đoạn 2018-2021.
- ❖ Có những tỉnh/thành phố đạt điểm POBI cao nhưng điểm PAPI minh bạch ngân sách và PCI minh bạch lại thấp và ngược lại. Điều này cho thấy, niềm yết công khai trên Cổng thông tin điện tử là không đủ, và ngược lại.

KẾT LUẬN (3/3)

VỀ các thực hành công khai ngân sách tại tỉnh Điện Biên và Bà Rịa – Vũng Tàu

- ❖ Việc thực hiện công khai các tài liệu ngân sách được thực hiện nghiêm túc và đầy đủ ở cấp tỉnh. Tuy nhiên, tại cấp huyện, xã và trên địa bàn các thôn/bản/tổ dân phố/khu dân cư thì việc thực hiện công khai các tài liệu ngân sách chưa thực sự nghiêm túc, chưa đầy đủ theo quy định. Đặc biệt là việc công khai ngân sách tại cấp xã/phường/thị trấn.
- ❖ Tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu thực hiện công khai ngân sách tỉnh, huyện và ngân sách xã có phần tốt hơn so với tỉnh Điện Biên do đã hình thành được “**văn hóa minh bạch**” từ cấp tỉnh cho tới cấp xã.
- ❖ Tại Bà Rịa – Vũng Tàu, nơi mà người dân đóng góp nhiều vào ngân sách, thì nhu cầu về công khai thông tin của người dân cũng cao hơn và ngược lại, tại Điện Biên, nơi mà phần lớn ngân sách được nhận từ cấp trên và phần đóng góp của người dân thấp thì nhu cầu về công khai thông tin ngân sách với họ cũng thấp hơn.
- ❖ Người dân vẫn gặp khó khăn trong việc tìm kiếm và tiếp cận với các tài liệu ngân sách (không biết phải gặp ai, ngại hỏi cán bộ địa phương về các vấn đề này).
- ❖ Công khai thông tin về việc thu, chi các quỹ ngoài ngân sách còn nhiều hạn chế. Đây là điểm mờ trong việc công khai ngân sách các cấp không chỉ ở Điện Biên và Bà Rịa – Vũng Tàu.

MỘT SỐ KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH (1/3)

| Liên quan đến khung pháp lý

- ❖ Cần sửa đổi quy định về thời điểm công khai các tài liệu ngân sách theo hướng quy định cụ thể về thời gian, có thể xác định được nhằm tăng khả năng tiếp cận cũng như đóng góp ý kiến của người dân.
- ❖ Cần bổ sung quy định về hình thức công khai trực tuyến đối với tài liệu ngân sách xã và các quỹ ngoài ngân sách ở cơ sở và có các hướng dẫn về biểu mẫu công khai quỹ ngoài ngân sách (cấp huyện có thể chịu trách nhiệm công khai các tài liệu này).
- ❖ Cần kéo dài thời gian công khai các tài liệu ngân sách xã thay vì chỉ quy định tối thiểu là 30 ngày tại trụ sở UBND xã.
- ❖ Cần thống nhất các quy định về biểu mẫu công khai ngân sách đang được hướng dẫn tại Nghị định 31 và Thông tư 343 cũng như hệ thống công khai trực tuyến của Bộ Tài chính.
- ❖ Cần có chế tài xử lý việc chậm, không công khai các tài liệu ngân sách.

MỘT SỐ KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH (2/3)

| Liên quan đến vấn đề công khai ngân sách

- ❖ Các địa phương cần tuân thủ và thực hiện đúng việc công khai các tài liệu ngân sách theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 và thực hiện theo các hướng dẫn của Nghị định và Thông tư kèm theo.
- ❖ Việc công khai ngân sách tỉnh và ngân sách huyện không chỉ được thực hiện theo hình thức trực tuyến mà cần kết hợp đồng thời với việc công khai tại trụ sở UBND các xã, thậm chí là trụ sở các khu/tổ dân phố nơi thực sự gần gũi và dễ dàng tiếp cận đối với người dân. Bởi trên thực tế thì nhiều địa phương việc tiếp cận cũng như khả năng tiếp cận của người dân với các dịch vụ cơ bản như điện, hay cao hơn là internet còn hạn chế nên việc tiếp cận trực tiếp là cần thiết.
- ❖ Cần tăng khả năng tiếp cận thông tin/tài liệu ngân sách đối với các nhóm yếu thế ví dụ như người khuyết tật, người khiếm thị bằng cách đa dạng hóa các hình thức của tài liệu ngân sách (có thể dưới dạng chữ nổi, số hóa bằng âm thanh...).
- ❖ Cần khuyến khích việc thực hiện và công khai các tài liệu **Báo cáo ngân sách dành cho công dân** ở tất cả các cấp ngân sách, đặc biệt là ngân sách xã.

MỘT SỐ KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH (3/3)

Liên quan đến sự tham gia của người dân, từ đó tăng trách nhiệm giải trình về ngân sách của chính quyền địa phương

- ❖ Cần có hướng dẫn cụ thể để người dân có thể tham gia đóng góp ý kiến vào các vấn đề quản lý nhà nước nói chung và vấn đề ngân sách nói riêng theo cơ chế đại diện đã được quy định trong Hiến pháp và các văn bản quy phạm Pháp luật. Đồng thời cần bổ sung các quy định pháp lý liên quan đến việc tham gia trực tiếp của người dân vào hoạt động quản lý nhà nước theo đúng quy định của Hiến pháp thay vì chỉ tham gia gián tiếp như hiện nay.
- ❖ Việc triển khai và nhân rộng các mô hình, thực hành tốt về công khai ngân sách cũng như tăng cường sự tham gia của người dân vào công tác chính quyền là cần thiết. Tuy nhiên, việc làm này cần xuất phát từ nhu cầu thực tế của người dân và điều kiện, đặc thù của từng địa phương. Tuyệt đối không nhân rộng hay áp dụng các mô hình hay thực hành tốt một cách máy móc, theo kiểu ép buộc bằng mệnh lệnh hành chính nhằm làm đẹp các chỉ số để đáp ứng theo yêu cầu của cấp trên.

MỘT SỐ GỢI Ý CHO NHỮNG BƯỚC TIẾP THEO

- ❖ Hiện nay, quy định pháp lý về việc công khai thông tin ngân sách các cấp tương đối đầy đủ. Tuy nhiên, kết quả của nghiên cứu này cho thấy việc cải thiện cũng như các thực hành tốt về việc công khai ngân sách mới chỉ dừng lại ở cấp tỉnh – chủ yếu do sức ép cạnh tranh về các chỉ số. Do đó, cần thiết phải đưa việc thực hành công khai ngân sách ở các cấp thấp hơn vào việc đánh giá mức độ công khai của các tỉnh (cụ thể là cấp huyện – có thể ở dạng chọn mẫu ngẫu nhiên).
- ❖ Từ so sánh hai trường hợp Điện Biên và Bà Rịa-Vũng Tàu, nhóm nghiên cứu đặt ra một số giả thuyết sau:
  1. Địa phương nơi người dân đóng góp nhiều vào ngân sách, thì nhu cầu về công khai thông tin của người dân cao hơn (giả thuyết “trách nhiệm tài khóa”).
  2. Thu nhập đầu người (thước đo về mức độ phát triển) càng cao thì **“văn hóa minh bạch”** càng tốt. Hoặc yếu tố vùng miền có thể dẫn tới hình thành **“văn hóa minh bạch”**.

Để có thể kiểm định được giả thuyết này thì cần phải có các nghiên cứu cụ thể tiếp theo trên cơ sở thực địa đa dạng hơn.

Ireland

XIN CẢM ƠN!

Liên minh Minh bạch Ngân sách:

Website: www.ngansachvietnam.net

Fanpage: <https://www.facebook.com/ngansachvietnam/>